

Doktorforsvar

Den 4. november 2014 kl. 13.00 forsvare Professor, Ph.d., Ole B. Jensen sin afhandling 'Staging Mobilities/ Designing Mobilities'. Afhandlingen er indleveret til forsvaret for den Tekniske Doktorgrad ved det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet på Aalborg Universitet.

Bedømmelsesudvalget består af Professor John Urry, Lancaster University, Professor Rob Shields, University of Alberta og Professor Arne Remmen, Aalborg Universitet (fmd.). Ordstyrer er Dekan Eskild-Holm Nielsen. Forsvaret finder sted på Institut for Arkitektur og Medieteknologi, Rendsburggade 14, 9000 Aalborg i det store Auditorium (lokale 3.107, stueetagen). Forsvaret er offentligt og efterfølgende er Instituttet vært for en reception. Forsvaret foregår på engelsk.

RESUME: Indenfor de seneste år har væsentlige dele af byforskningen taget en "mobilitets vending". Der er tale om en stigende grad af bevidsthed om, at mobilitet ikke blot er noget "der sker". Mobilitet er udtryk for en grundig, detaljeret, designet og planlagt iscenesættelse (fra oven). Omvendt, er mobilitet også handlinger, der udspilles og performs i hverdagens praksisser når mennesker iscenesætter "sig selv" i mobile situationer (fra neden). "Mobilitetens Iscenesættelse" (*Staging Mobilities*) er udtryk for en dynamisk proces mellem at "blive sat i scene fra oven" (eksempelvis når man stoppes via trafikregulering) og at "sætte sig selv i scene fra neden" (eksempelvis når individer "forhandler" en passage på fortovet). "Mobilitetens Iscenesættelse" handler dermed om, at der er meget mere i mobilitet end bevægelse "fra A til B". Teorien udforsker hvordan bevægelser af mennesker, varer, information og tegn influerer på menneskers opfattelse af Selvet, sociale andre samt det byggede miljø. Afhandlingen skaber en ny forståelse for forholdet mellem bevægelse, interaktion og det fysiske miljø, og stiller overordnet spørgsmålet: *Hvilke betydninger har de fysiske, sociale, teknologiske og kulturelle iscenesættelser for den nutidige urbane mobilitet?* Den teoretiske ramme formuleret i bogen "Staging Mobilities" (vol. I) anvendes i fire dybde cases som beskrives i "Designing Mobilities" (vol. II). Denne empiriske del udforsker hvordan steder, lokaliteter og systemer er scene for disse mangfoldige og komplekse mobilitetsformer og hvordan designbeslutninger og interventioner sætter denne ramme. Ved at analysere forskellige eksempler på "mobilitetsdesign" relateret til de fire bevægelsesformer *gang, cykel, tog og bil* udforskes vigtige og indtil nu oversete forhold af stor samfundsmæssig betydning. Afhandlingen sammenbringer gennem den teoretiske optik og det empiriske arbejde de fysiske og tekniske rammer for det mobile hverdagsliv således, at ny viden skabes om det der kan tage sig ud som trivielle hverdagshandlinger. På teorisisiden oplyses et nyt og omfattende teoretisk begrebsapparat, og på empirisisiden dokumenteres dels relevansen af dette, dels illustreres i konkrete cases hvordan mobilitet er meget mere end "A til B". Det forskningsmæssige bidrag kulminerer i identifikationen af et nyt og ubeskrevet forskningsfelt herefter betegnet "mobilitetsdesign". Et område som forfatteren i de kommende år skal udforske uddybende og eksplorativt gennem et stykke grundforskningsarbejde, og fundamentet herfor er skabt med afhandlingen *Staging Mobilities/Designing Mobilities*. Afhandlingens teorihorisont afspejler den teoretiske "mobilitets vending" gennem at være tværdisciplinær og der trækkes bl.a. på teknologianalyse, byplanlægning, sociologi, antropologi og by- og transportgeografi. Men som noget unikt nyt kobles også til indsigter og teorier indenfor arkitektur og design. Afhandlingen skaber dermed en ny forbindelse mellem videnskabelige discipliner af fortrinvis analytisk karakter (teknologianalyse, geografi, sociologi) og discipliner af mere interventionistisk karakter (arkitektur, urban design, interaktions design, industriel design). Mødestedet for dette teoretisk begrundende og empirisk underbyggede felt er "mobilitetsdesign". Afhandlingen er publiceret i to bøger: Jensen, O. B. (2013) *Staging Mobilities*, London: Routledge and Jensen, O. B. (2014) *Designing Mobilities*, Aalborg: Aalborg University Press. Bøgerne er skrevet med mangfoldige krydsreferencer og er hinandens forudsætninger, såvel teoretisk som empirisk. Afhandlingen er baseret på mere end ti års forskning indenfor den såkaldte "mobilitetsvending" hvortil forfatteren er en internationalt anerkendt bidragyder.

